

Rapport fra lesekurs

Litteraturbruket arrangerte formidlingskurs / profesjonaliseringskurs for åtte forfattere mandag 3. mars 2008.

Bakgrunn

De litterære produksjonene skal være et supplement til Norsk Forfattersentrums ordinære virksomhet, på samme måte som Litteraturbrukets virksomhet er et supplement til Norsk Forfattersentrum.

Kjernevirksomheten til Litteraturbruket er, i egenskap av å være et landsdekkende, koordinerende ledd, å skaffe en oversikt over både de enkelte litteraturproduksjoner og produksjonsmiljøene på landsbasis, systematisere informasjonen om disse og legge til rette for bedre utnyttelse av ressursene som legges i de enkelte produksjonene. Litteraturbruket vil også være en garantist for flere og bedre litterære produksjoner ved å etablere faste kvalitetskriterier for produksjonene.

Men å stille kvalitetskrav til den enkelte produksjonen er kun en del av denne kvalitetssikringen. Minst like viktig er den enkelte forfatters evne til å formidle en tekst. Undervisning i dette er ikke definert innenfor kjernevirksomheten til verken Litteraturbruket eller Norsk Forfattersentrum. Likevel mener Litteraturbruket at dette er så viktig at vi ønsket å arrangere et pilot-kurs innen tekstformidling.

Behov

Et slikt kurs har lenge vært et etterlyst av våre medlemmer. Mange har gitt uttrykk for usikkerhet i forhold til formidlerrollen, noen kvier seg for å reise på forfatterbesøk fordi de ikke har gjort det på lenge, og noen er helt nye i "gamet". Uansett bakgrunn har det vist seg at behovet for kunnskap om og erfaring med formidling av tekst – det å lese høyt for andre – er stort. Som en deltager sier det i evalueringen:
"Formidling er viktig – og kanskje det vi gjør dårligst!"

Vi var kjent med at våre medlemmer ønsket et slikt kurs, men kjente ikke til det store omfanget. Da vi via vår nettside annonserte at vi ville arrangere et formidlingskurs tok det ca en halv time før kurset var fulltegnet. Senere kom det inn ytterligere påmeldinger nok til to kurs til, før vi fikk lagt ut beskjed om at kurset var fulltegnet.

Responser forteller oss at behovet er stort, og at dette er noe mange ønsker seg.



Gjennomføring

Til å holde kurset engasjerte vi skuespiller Henrik Mestad. Han har vært ansatt på Nationalteatret siden teaterskolen i 1991, er kjent fra en rekke roller både der og fra flere filmer, skrevet forestillinger og i tillegg underviser han ved Statens Teaterhøgskole i tekst.

Kurset var lagt som en endags "workshop", med plass til både teori og praksis. Fra 09:00 til 17:00.

Kursdeltagerne fikk først et par timers innføring i teori rundt tekstframføring, og Mestad demonstrerte hvordan han jobber med tekstens ulike deler med hensyn til betoning, pauser, viktighet, stemmebruk, blikkontakt med publikum, etc.

Etter lunsj var det deltageres tur.

De var på forhånd bedt om å velge ut to tekster á ca et minutt fra egen produksjon, som Mestad hadde fått tilsendt og lest på forhånd.

Alle hadde lagt mye arbeid i å finne gode tekster, og de hadde valgt for lange tekster. Men Mestad var ikke særlig interessert i den litterære kvaliteten i denne sammenheng – han fokuserte utelukkende på selve formidlingen. Dette gjorde at kursdeltagerne slappet betydelig mer av.

I tillegg var det ingen av kursdeltagerne som rakk å jobbe med mer enn et avsnitt eller to – både fordi mangel på erfaring gjør at det tar lenger tid, og fordi det er et ganske omfattende arbeid som ligger til grunn for god tekstformidling.

Deltagerne jobbet i grupper på to, med vekselvis å lese for og lytte til hverandre. Samtidig gikk Mestad rundt fra gruppe til gruppe og lyttet, ga råd og vink og hjalp dem videre i arbeidet.



Tilbakemeldinger

Det er ingen tvil om at dette kurset var en suksess. Alle åtte har gitt overveiende positive tilbakemeldinger, både med hensyn til Henrik Mestad som kursleder og med kursopplegget / gjennomføringen. De sier blant annet:

- *Veldig morsomt og bevisstgjørende på hva man virkelig ikke kan. Ikke minst er det spennende å møte andre i samme situasjon – og med samme problemstilling.*
- *Han (Henrik Mestad) kunne sine saker. Dyktig og grundig og hadde tydelig lang erfaring med tekstarbeid.*
- *I tillegg til å drille oss i fremføring følte jeg at kurset ble en inspirasjon til skriveprosessen, og det er jo et stort pluss.*
- *Kursholderen var suveren, veldig inkluderende, inspirerende, klok og ekstremt engasjert.*
- *Henrik Mestad var svært egnet. Han var "fysisk", positiv og klarte å lette stemningen bare på noen minutter. Han kunne dette og han var svært grundig i sin gjengivelse, både når det gjaldt det tekniske samt å sette tale/opplesning inn i et større perspektiv.*

Eller, som en ganske enkelt sa om kursleders formidlingsevne:

- *Halleluja!*



Videre arbeid

Vi ønsker å arrangere ytterligere formidlingskurs for våre medlemmer, både her i Oslo og ved våre distriktskontorer. Det kurset vi nå har gjennomført må anses som en pilot, og vi la oss på en svært lav egenandel (kr. 350,-). Men selv om det er rom for å øke egenbetalingen noe (kr. 5- 600,-), ønsker vi fortsatt at dette skal være noe alle våre medlemmer skal kunne ha råd til.

Samarbeidet med Henrik Mestad har vært godt, og han er svært motivert til å fortsette. Han er også en av våre mest

erfarne skuespillere / opplesere, og kursdeltagernes særdeles positive tilbakemeldinger på ham som kursleder gjør oss sikre på at det er riktig å satse videre på et samarbeid med ham.

Og vi ønsker å gi dette tilbudet til alle våre medlemmer, uavhengig av bosted.

Det er særdeles viktig at forfatterne kan møte leserne (både unge og gamle) så godt forberedt og motivert som overholdet mulig, og vi mener at slike formidlingskurs er helt avgjørende i den sammenheng.

knut fougner
prosjektleder Litteraturbruket
knut@forfatterentrum.no